(1) Hán Fēizǐ (韓非子), 32

鄭人有且買履者。先自度其足而置之其坐。至之市而忘操之。已得履。乃曰。吾忘持度。反歸取之。及反。市罷。遂不得履。人曰。何不試之以足。曰。寧信度。無自信也。

鄭 zhèng	stát Zheng
且 qiě	*ukazatel budoucnosti*
買 mǎi	koupit
履 lǚ	boty
先 xiān	nejprve
度 duó	změřit
dù	měřítko
足 zú	noha
置 zhì	položit
坐 zuò	sedět; sedátko, místo k sezení
至 zhì	dojít do, *též přeneseně* dojít až k tomu, že
市 shi4:	trh
忘 wàng	zapomenout
操 cāo	vzít do ruky, uchopit
已 yǐ	již

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

得 dé dosáhnout

乃 nǎi *souřadící spojka* a, nato

曰 yuē „řekl“ *uvádí přímou řeč*

持 chí držet; nést, přinést, vzít sebou

反 fǎn vrátit se; naopak, proti, zpětně, zpátky

歸 guī vrátit se (na místo, kam patří nebo odkud vyšel)

取 qǔ vzít, sebrat

及 jí dojít do, dorazit, *též přeneseně*

罷 bà skončit

遂 suí *spojka* a tak, proto, nato, kvůli

何 hé *otázkové slovo*

試 shì zkusit

寧 nì raději

信 xì věřit

無 wú *záporka*

(2) Hán Fēizǐ (韓非子), 40

楚人有鬻楯與矛者。譽之曰。吾楯之堅，物莫能陷也。又譽其矛曰。吾矛之利，於物無不陷也。或曰。以子之矛陷子之楯，何如？其人弗能應也。

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

夫不可陷之楯與無不陷之矛，不可同世而立。

鬻 yù	prodávat
楯 dùn	štít
矛 máo	kopí
譽 yù	chválit
堅 jiān	tvrdý, pevný
物 wù	věc
陷 xiàn	proniknout, prorazit; spadnout
又 yòu	opět
利 lì	ostrý
或 huò	kdosi
如 rú	podobat se; jako
弗 fú	*záporka*
應 yīng	odpovědět
同 tóng	stejný, společný
世 shì	generace, doba, epocha

(3) Zhuāngzǐ (莊子), 17

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

莊子釣於濮水。楚王使大夫二人往先焉。曰。願以竟內累矣。莊子持竿不顧。曰。吾聞楚有神龜。死已三千歲矣。王巾笥而藏之廟堂之上。此龜者，寧其死為留骨而貴乎。寧其生而曳尾於塗中乎。二大夫曰。寧生而曳尾於塗中。莊子曰。往矣。吾將曳尾於塗中。

釣 diào	udice
濮水 púshuǐ	řeka Pu; 水 shuǐ = řeka, voda
大夫 dàfū	aristokrat, příslušník vrstvy dafu
往 wǎng	jít, odejít
先 xiàn	předběžně pohovořit; udělat něco předem
焉 yān	= 於之 yú zhī
願 yuàn	přát si, toužit
竟 jìng	hranice
內 nèi	uvnitř, v
累 lěi	nahromadit, nashromáždit
持 chí	držet
竿 gān	bambusový prut, udice
顧 gù	otočit hlavu a podívat se dozadu
神 shén	bůh, božstvo, božský, posvátný
龜 guī	želva

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

嵗 suì	rok
巾 jīn	kus látky (šátek, kapesník, ručník)
笥 sì	truhla na jídlo nebo šaty
藏 cáng	uschovat
廟 miào	chrám předků
堂 táng	přední síň obydlí ve starověké Číně
留 liú	zůstat, zdržet se; přetrvat, uchovat se
骨 gǔ	kosti
貴 guì	cenný, vzácný; cenit si
生 shēng	narodit se, zrodit; žít, život
曳 yè	táhnout, vléci
尾 wěi	ocas
塗 tú	bláto

(4) Hán Fēizǐ (韓非子), 22

溫人之周。周不納客。問之曰。客耶？對曰。主人。問其巷而不知也。吏因囚之。君使人問之曰。子非周人也。而自謂非客。何也？對曰。臣少也誦詩曰。普天之下，莫非王土。率土之濱，莫非王臣。今君天子，則我天子之臣也。豈有爲人之臣而又為之客哉。故曰。主人也。君使出之。

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

溫 wēn	stát Wen
周 zhōu	dynastie Zhou, zde území pod přímou správou Zhouů
納 nà	vstoupit; přijmout, nechat vstoupit
客 kè	host
耶 yé	*tázací částice*
對 duì	stát proti (komu); odpovědět
主 zhǔ	domácí, místní (v protikladu k hostu 客 kè)
巷 xiàng	vedlejší ulice, bydliště
吏 lì	úředník
因 yīn	kvůli, podle, na základě čeho
囚 qiú	uvěznit
使 shǐ	poslat; způsobit, nařídit
臣 chén	ministr, služebník; *zdvořilé* já
少 shǎo	mladý
誦 sòng	recitovat, zpívat
詩 shī	báseň, píseň
普 pǔ	celý, celkový
土 tǔ	půda, země
率 shuài	následovat, jít podél

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

濱 bīn　　břeh, okraj

今 jīn　　teď, v současnosti; v daném případě

君 jūn　　pán, vládce

則 zé　　nato, pak, tedy, tudíž

豈...哉 qǐ...zāi　　*zvolací* jakpak!

故 gù　　příčina; proto, tudíž

出 chū　　vyjít (pohyb zevnitř ven), objevit se, vynořit se

(5) Zhàn guó cè (戰國策)， Qín (秦)，4

醫扁鵲見秦武王，武王示之病，扁鵲請除。左右曰：君之病，在耳之前，目之下，除之未必已也，將使耳不聰，目不明。君以告扁鵲。扁鵲怒而投其石：君與知之者謀之，而與不知者敗之。使此知秦國之政也，則君一舉而亡國矣。

扁鵲 biǎnquè　　Bianque, slavný lékař

見 xiàn　　objevit se, ukázat se, předvést se (kde, komu)

　jiàn　　vidět, spatřit

秦 qín　　stát Qin

視/示 shì　　ukázat, předvést

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE　MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY　OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

除 chú　　odstranit

左右 zuǒyòu　　rádci, nejužší okolí vládce

已 yǐ　　zastavit nemoc, vyléčit; zastavit něco, zastavit se

謀 móu　　plánovat, intrikovat

敗 bài　　zničit, porazit

知 zhī　　vědět, znát, chápat; řídit (stát)

舉 jǔ　　akce, čin

亡 wáng　　zahynout

(6) Lǚshì chūnqiū (呂氏春秋), 16

齊人有欲得金者，清旦，被衣冠，往鬻金者之所，見人操金，攫而奪之。吏搏而束之，問曰：人皆在焉，子攫人之金，何故？對吏曰：殊不見人，徒見金耳。

齊 qí　　stát Qi

旦 dàn　　ráno

被 bèi　　zakrýt (se), přikrývka

冠 guān　　pokrývka hlavy (znak společenského postavení)

所 suǒ　　místo

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE　MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY　OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

操 cāo	držet v ruce a ovládat/pracovat/manipulovat s čím
攫 jué	vzít rukou, zvednout
奪 duó	vzít, sebrat, zmocnit se, ukrást, uzurpovat
吏 lì	úředník
搏 bó	chytit
束 shù	svázat
殊 shū	lišit se, odlišnost; vůbec ne, ani trochu (*zdůrazňuje negaci*)
徒 tú	pouze
耳 ěr	*koncová částice s významem „pouze“* (=而已 ěr yǐ)

(7) Shuō yuán (說園), 16

楚伐陳，陳西門燔，因使其降民修之。孔子過之不軾。子路曰：禮過三人則下車，過二人則軾，今陳修門者人數眾矣，夫子何為不軾？孔子曰：丘聞之，國亡而不知，不智；知而不爭，不忠；忠而不死，不廉。今陳修門者不行一於此，丘故不為軾也。

伐 fá	zaútočit s armádou
陳 chén	stát Chen, zničen státem Chu v r. 479 př. n. l.
燔 fán	spálit, shořet

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

因 yīn	v důsledku toho, na to, kvůli tomu
降 jiàng	zajatec, vzdát se, kapitulovat
軾 shì	vodorovná rozpěra v horní části vozu; uklonit se přes ní
禮 lǐ	obřadnost, rituálně korektní jednání
數 shǔ	počítat, spočítat
眾 zhòng	velké množství, dav, většina
為 wèi	pro, kvůli
丘 qiū	Qiu, vlastní jméno Konfucia (孔丘 , 551-479)
爭 zhēng	zápasit, soupeřit
忠 zhōng	loajální
廉 lián	morální integrita, morálně bezchybný, morální

(8) Hán Fēizǐ (韓非子), 37

齊桓公飲酒醉，遺其冠，恥之，三日不朝。管仲曰：此有國之恥也，公胡其不雪之以政？公曰：胡其善！ 因發倉困賜貧窮，論囹圄，出薄罪。處三日而民歌之曰：公胡不復遺冠乎！

飲 yìn	pít (co); napojit, dát napít (komu)
遺 yí	ztratit, zapomenout někde

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

冠 guān	pokrývka hlavy (znak společenského postavení)
恥 chǐ	stydět se, být zahanben
朝 cháo	dvůr, jít ke dvoru, účastnit se zasedání
胡 hú	jakpak by, kde, kdo, proč (otázkové slovo)
何其/胡其	Jak…!
雪 xuě	sníh; čistý; vyčistit, též „napravit chybu“
政 zhèng	vládnutí, administrativní činnost
倉囷 cāngqūn	sýpky
賜 cì	obdarovat (vyšší nižšího)
貧窮 pínqióng	chudí, ubozí
論 lùn	soudit, posoudit
囹圄 língyǔ	vězení, vězeň
薄 bó	slabý, lehký, nezávažný
罪 zuì	zločin, vina
處 chǔ	jednat, zacházet s čím

(9) Shuō yuán (說園), 9

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

景公有馬，其圉人殺之，公怒，援戈將自擊之。晏子曰：此不知其罪而死，臣請為君數之，令知其罪而殺之。公曰：諾。晏子舉戈而臨之曰：汝為吾君養馬而殺之，而罪當死；汝使吾君以馬之故殺圉人，而罪又當死，汝使吾君以馬故殺人，聞於四鄰諸侯，汝罪又當死。公曰：夫子釋之，夫子釋之，勿傷吾仁也。

景公 jǐng gōng	vévoda Jing ze státu Qi, 547-490 př. n. l.
圉人 yǔrén	držitel úřadu, jehož náplní byla péče o koně
戈 gē	halapartna
援 yuán	vytáhnout, chopit se (zbraně apod.)
擊 jī	udeřit
晏子 yànzǐ	Yan Ying, slavný první ministr vévody Jinga ze státu Qi
令 lìng	nařídit, vydat rozkaz; způsobit že
諾 nuò	souhlasit, vyjádřit souhlas
舉 jǔ	zvednout; povýšit; jednat, provést; akce čin
汝 rǔ	ty, vy
養 yǎng	živit, pěstovat, kultivovat, chovat
當 dàng	odpovídat, korespondovat; být vhodný, adekvátní
四鄰 sìlín	sousedé
諸侯 zhūhóu	knížata

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

釋 shì propustit

勿 wù *záporka*

傷 shāng poškodit, ublížit

(10) Hán Fēizǐ (韓非子), 32

郢人有遺燕相國書者，夜書，火不明，因謂持燭者曰舉燭。云而過書舉燭。舉燭，非書意也。燕相受書而說之， 曰：舉燭者，尚明也；尚明也者；舉賢而任之。燕相白王，王大說，國以治。治則治矣，非書意也。今世舉學者多似此類。

郢 yǐng Ying, hlavní město státu Chu

遺 wèi dát (komu co); poslat jako dar nebo zprávu (komu co)

燕 yān stát Yan

相國 xiàngguó první ministr

書 shū psát; dopis; jakýkoliv psaný dokument

持 chí držet, nést v rukou,

燭 zhú lampa nebo svíce držená v rukou

云 yún říci, citovat (= 曰)

過 guò omyl, zmýlit se

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

意 yì	myšlenka, záměr, účel
受 shòu	obdržet
悅/說 yuè	radovat se (z čeho)
尚 shàng	vyzdvihnout, obdivovat, oceňovat
賢 xián	vynikající, zasloužilý, talentovaný
任 rèn	obtížit odpovědností koho (pověřit ho významným úkolem)
白 bái/bó	říci (o čem komu)
治 chí	vládnout, ovládat, spravovat
zhì	být dobře spravován, nacházet se pod řádnou vládou
類 lèi	kategorie, druh

(11) Lièzǐ (列子), 8

昔有昆弟三人，游齊、魯之間，同師而學，進仁義之道而歸。 其父曰：仁義之道若何？伯曰：仁義使我愛身而後名。仲曰：仁義使我殺身以成名。叔曰：仁義使我身名并全。 彼三術相反，而同出于儒。孰是孰非邪？

昆 kūn	starší bratr (synonymické s 兄 xiōng)
游/遊 yóu	putovat, cestovat (kam)
同 tóng	stejný; sdílet co

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

進 jìn	udělat pokrok v čem, pěstovat v sobě co
伯 bó	nejstarší bratr
身 shēn	tělo; já
仲 zhòng	druhý nejstarší bratr
殺身 shā shēn	zabít sám sebe, své tělo
成 chéng	uskutečnit, zkompletovat, završit
叔 shū	třetí nejstarší bratr
殺身 shā shēn	zabít sám sebe, své tělo
併/并 bìng	společně, zároveň, stejnou měrou
全 quán	úplný, kompletní
儒 rú	konfucián

(12) Zhuāngzǐ (莊子), 17

惠子相梁，莊子往見之。或謂惠子曰：“莊子來，欲代子相。”於是惠子恐，搜於國中三日三夜。 莊子往見之，曰：“南方有鳥，其名為鵷鶵，子知之乎？夫鵷鶵，發於南海而飛於北海，非梧桐不止，非練實不食，非醴泉不飲。 於是鴟得腐鼠，鵷鶵過之，仰而視之曰：嚇！今子欲以子之梁國而嚇我邪？”

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

梁 liáng	Liang, hlavní město státu Wei (魏 wèi)
往/迂 wǎng	jít kam
現/見 xiàn	ukázat se, předvést (co); být na audienci (u)
代 dài	nahradit (někoho něčím); (koho na jakém místě)
恐 kǒng	dostat strach, bát se
搜 sōu	provést prohlídku čeho
鵷鶵 wǎnchú	mýtický pták
梧桐 wútóng	strom wutong
練實 liànshí	ovoce lian
醴 lǐ	vzácná sladká voda
鴟 chī	krahujec; obecně „dravý pták“
腐 fǔ	shnilý
鼠 shǔ	krysa, myš
仰 yǎng	podívat se vzhůru
嚇 xià	huš!

(13) Hán Fēizǐ (韓非子), 22

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

紂為長夜之飲。懽以失日。問其左右。盡不知也。乃使人問箕子。箕子謂其徒曰。□為天下主而一國皆失日。天下其危矣。一國皆不知而我獨知之。吾其危矣。辭以醉而不知。

紂 zhòu	Zhou (Di Xin), poslední král dynastie Shang
失 shī	ztratit, pozbýt
懽/歡/驩 huān	veselit se ve společnosti druhých
盡 jìn	všichni
箕子 jīzǐ	*vlastní* jméno: Jizi
徒 tú	sluha, družiník, následovník
獨 dú	sám, jediný
辭 cí	zdvořile odmítnout

(14) Mèngzǐ (孟子), 1.B.8

齊宣王問曰。湯放桀。武王伐紂。有諸。孟子對曰。於傳有之。曰。臣弑其君。可乎。曰。賊仁者謂之賊。賊義者謂之殘。殘賊之人。謂之一夫。聞誅一夫紂矣。未聞弑君也。

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

齊宣王 qí xuān wáng	král Xuan ze státu Qi, vládl 319-301 př. n. l.
湯 tāng	Cheng Tang, legendární zakladatel dynastie Shang
桀 jié	Jie, poslední král dynastie Xia
武王 wǔwáng	král Wu, zakladatel dynastie Zhou
傳 chuán	předávat, tradovat
弑 shì	zavraždit výše postaveného (pána, otce, staršího bratra)
賊 zéi	zločin, zmrzačení; vážně ublížit, zmrzačit; ten kdo to dělá
仁 rén	lidskost, dobro
義 yì	náležitost, smysl pro náležité
殘 cán	zničit, zkazit; ten, kdo to dělá
一夫 yī fū	obyčejný člověk bez titulu či hodnosti, plebejec
誅 zhū	potrestat, popravit

(15) Hán Fēizǐ (韓非子), 22

有獻不死之藥於荊王者。謁者操之以入。中射之士問曰。□可食乎。□曰。□可。因奪而食之。王大怒。使人殺中射之士。中射之士使人說王曰。□臣問謁者。曰。可食。臣故食之。是臣無罪而罪在謁者也。且客獻不死之

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

藥。臣食之而王殺臣。是死藥也。是客欺王也。夫殺無罪之臣而明人之欺王也。不如釋臣。王乃不殺。

獻 xiàn	darovat (nižší vyššímu)
藥 yào	lék
荊王 jīng wáng	král státu Chu (jiný název Jing)
謁 yè	předat (zprávu); ohlásit (návštěvníka; zločin)
謁者 yèzhě	ceremoniář
中射之士 zhōng shè zhī shì	stráž; střelec
欺/諆 qī	podvést, napálit

(16) Hán Fēizǐ (韓非子), 49

宋人有耕田者，田中有株，兔走觸株，折頸而死，因釋其耒而守株，冀復得兔，兔不可復得，而身為宋國笑。

宋 sòng	stát Song
耕 gēng	orat, obdělávat půdu
田 tián	pole

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

株 zhū　　pařez, pahýl stromu

兔 tù　　králík

觸 chù　　narazit

折 zhé　　zlomit si

頸 jǐng　　krk

耒 lěi　　pluh

守 shǒu　　hlídat, být na stráži, bránit (co)

冀 jì　　doufat

復 fù　　znovu

(17) Xīn shū (新書), 1

孫叔敖為嬰兒時，出遊，見兩頭蛇，殺而埋之。歸而泣，其母問其故，叔敖對曰：吾聞見兩頭之蛇者死，嚮者吾見之，恐去母而死也。其母曰：蛇今安在？曰：恐他人又見，殺而埋之矣。其母曰：吾聞有陰德者，天報之以福，汝不死也。及長，為楚令尹，未治，而國人信其仁也。

孫叔敖 sūnshū áo　　Sunshu Ao (630-593 př. n. l.), první ministr ve státě Chu

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

嬰兒 yīng’ér malé dítě

頭 tóu hlava

蛇 shé had

埋 mái pohřbít (pouhým zakopáním do země)

泣 qì hlasitě plakat, ronit slzy

向/嚮/曏 xiàng před chvilkou

他人 tā rén druzí

陰 yīn yin; skrytý

德 dé charizmatická síla, ctnost

報 bào oplatit

福 fú štěstí, požehnání

令尹 lìng yǐn první ministr

(18) Hán Fēizǐ (韓非子), 22

樂羊為魏將而攻中山，其子在中山。中山之君烹其子而遺之羹，樂羊坐於幕下而啜之，盡一杯。 文侯謂堵師贊曰：樂羊以我故而食其子之肉。答曰：其子而食之，且誰不食？樂羊罷中山，文侯賞其功而疑其心。

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

孟孫獵得麑，使秦西巴持之歸，其母隨之而啼。秦西巴弗忍而與之。孟孫歸，至而求麑。答曰：余弗忍而與其母。孟孫大怒，逐之。居三月，復召以為其子傅。其御曰：曩將罪之，今召以為子傅，何也？孟孫曰：夫不忍麑，又且忍吾子乎？

樂羊 yuè yáng	Yue Yang, generál státu Wei
將 jiàng	generál
中山 zhōngshān	stát Zhongshan
烹 pēng	uvařit; uvařit za živa (trest)
羹 gēng	hustý masový vývar
幕 mù	(velitelský) stan; zástěna; baldachýn
啜 chuò	srkat
盡 jìn	dotáhnout něco do konce, vyčerpat (dopít až do dna apod.)
文侯 wénhóu	vévoda Wen (ze státu Wei)
堵師贊 dǔ shīzàn	Du Shizan (*vlastní jméno*)
罷 bà	zastavit, přestat
賞 shǎng	odměnit
功 gōng	výsledky, zásluhy
疑 yí	pochybovat (o čem, o kom)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

孟孫 mèngsūn	Mengsun (*vlastní jméno*)
獵 liè	lovit
麑 ní	kolouch
秦西巴 qín xībā	Qin Xiba (*vlastní jméno*)
持 chí	nést, vzít sebou
隨 suí	následovat, sledovat (koho, co), řídit se (čím)
啼 tí	naříkat, kvílet
忍 rěn	být schopen snést, vydržet (co)
與 yǔ	dát (komu co)
求 qiú	žádat, požadovat; snažit se získat, hledat
余 yú	já
逐 zhú	zapudit, vyhnat; pronásledovat, honit
召 zhào	povolat, pozvat
傅 fù	učitel, vychovatel
御/馭 yù	vozataj
曩 nǎng	před chvílí, přednedávnem, předtím

(19) Hán Fēizǐ (韓非子), 32

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

宋襄公與楚人戰於涿谷上。宋人既成列矣，楚人未及濟。右司馬購強趨而諫曰：楚人眾而宋人寡。請使楚人半涉未成列而擊之，必敗。襄公曰：寡人聞君子曰：不重傷，不擒二毛，不推人於險，不迫人於阨，不鼓不成列。今楚未濟而擊之，害義。請使楚人畢涉成陣而後鼓士進之。右司馬曰：君不愛宋民，腹心不完，特為義耳。公曰：不反列，且行法。右司馬反列，楚人已成列撰陣矣，公乃鼓之。宋人大敗，公傷股， 三日而死。此乃慕自親仁義之禍。

宋襄公 sòng xiāng gōng	vévoda Xiang ze státu Song
涿谷 zhuógǔ	Zhuogu (*jméno řeky*)
列 liè	řada, šik
濟 jì	překročit (co), dostat se (přes)
右司馬 yòu sīmǎ	„velitel po pravici“ (*vojenská hodnost*)
購強 gòu qiáng	Gou Qiang (*vlastní jméno*)
趨 qū	spěchat, hnát se
諫 jiàn	podat námitku, protestovat
眾 zhòng	mnohý počtem, mnoho
寡 guǎ	malý počtem, málo
半 bàn	polovina, půl

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

涉 shè	překročit, přebrodit, plavit se (přes)
重 chóng	znova, nanovo, podruhé
擒/禽 qín	chytit, zajmout
二毛 èr máo	osoba s vlasy již prokvétajícími šedinami (starší osoba)
推 tuī	strkat, tlačit
險 xiǎn	nebezpečí
迫 pò	nutit
厄/阨/隘 è	úzké místo vhodné k obraně; extrémně nebezpečná situace
鼓 gǔ	buben; bít na buben jako signál k útoku
害 hài	zranit; nebýt v souladu (s čím)
畢 bì	všichni, v úplnosti
陣 zhèn	bojová formace, šik
士 shì	příslušník nejnižší aristokracie, „rytíř“
進 jìn	postupovat vpřed; též kauzativně: poslat vpřed
腹心 fùxīn	mentální a emocionální kapacita člověka, „osobnost“
完 wán	úplný, kompletní, dokonalý
特 tè	výhradně, izolovaně
行 xíng	uskutečnit, provést, aplikovat
撰 zhuàn	vytvořit, zformovat

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

股 gǔ　　stehno

慕 mù　　toužit (po), upnout se (na)

自親 zìqīn　　osobně

(20) Shuō yuán (說園), 6

楚莊王賜群臣酒，日暮酒酣，燈燭滅，乃有人引美人之衣者。美人援絕其冠纓，告王曰：今者燭滅，有引妾衣者，妾援得其冠纓持之矣，趣火來上，視絕纓者。王曰：賜人酒，使醉失禮，奈何欲顯婦人之節而辱士乎？乃命左右曰：今日與寡人飲，不絕冠纓者不歡。群臣百有餘人，皆絕去其冠纓而上火，卒盡懽而罷。居二年，晉與楚戰，有一臣常在前，五合五獲甲首，卻敵，卒得勝之。莊王怪而問曰：寡人德薄，又未嘗異子，子何故出死不疑如是？對曰：臣當死，往者醉失禮，王隱忍不暴而誅也。臣終不敢以蔭蔽之德而不顯報王也。常願肝腦塗地，用頸血湔敵久矣。臣乃夜絕纓者也。遂斥晉軍，楚得以強。此有陰德者，必有陽報也。

楚莊王 chǔ zhuāng wáng　　král Zhuang z Chu (vládl 613 – 591 př. n. l.)

群臣 qún chén　　všichni ministři, služebníci

暮 mù　　soumrak, večer

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE　MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY　OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

日暮 rì mù — večer

酣 hān — být v náladě, nalíznutý

燈 dēng — lampa, světlo

燭 zhú — svíce

滅 miè — uhasit, vyhasnout (oheň, svíce apod.)

引 yǐn — zatahat

美人 měirén — krasavice

援 yuán — chytit, zmocnit se (čeho)

絕 jué — utrhnout

纓 yīng — stuha, střapec

妾 qiè — konkubína

趣 qū — spěchat (kam)

奈何 nàihé — proč?, nač? (*rétorická otázka: implikuje „není důvod“*)

顯 xiǎn — ukázat, předvést; vyzdvihnout, zdůraznit

婦人 fùrén — dospělá žena; manželka

節 jié — umírněnost, zdrženlivost, cudnost

辱 rǔ — veřejně ponížit

有餘 yǒu yú — více než uvedený počet

卒 zú — až do konce, dotáhnout do konce, zkompletovat

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

常 cháng trvalý, stálý; běžný, obyčejný

合 hé spojit se, setkat se

獲 huò zajmout, získat

甲 jiǎ brnění; voják v těžkém brnění

卻 què zastavit se; zastavit (koho); stáhnout se; způsobit, že se stáhne, odrazit

敵 dí nepřítel

勝 shèng porazit (koho), zvítězit (nad kým)

怪 guài divit se

未嘗 wèi cháng nikdy

異 yì odlišný, lišit se; odlišit, vyznamenat (někoho)

往 wǎng v minulosti, dříve, před časem

隱 yǐn skrýt

暴 bào prudký, divoký

終 zhōng konec, až do konce, nakonec

蔭 yìn stín

蔽 bì zakalený, zatemněný

肝 gān játra

腦 nǎo mozek

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

塗 tú	bláto; pomazat, potřít
血 xuè	krev
湔 jiān	umýt, vyčistit
jiàn	postříkat, zkropit
久 jiǔ	trvat dlouho, dlouhotrvající
斥 chì	vyhnat, zahnat
強 qiáng	silný
陽 yáng	yang; otevřený, zřetelný, viditelný

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ